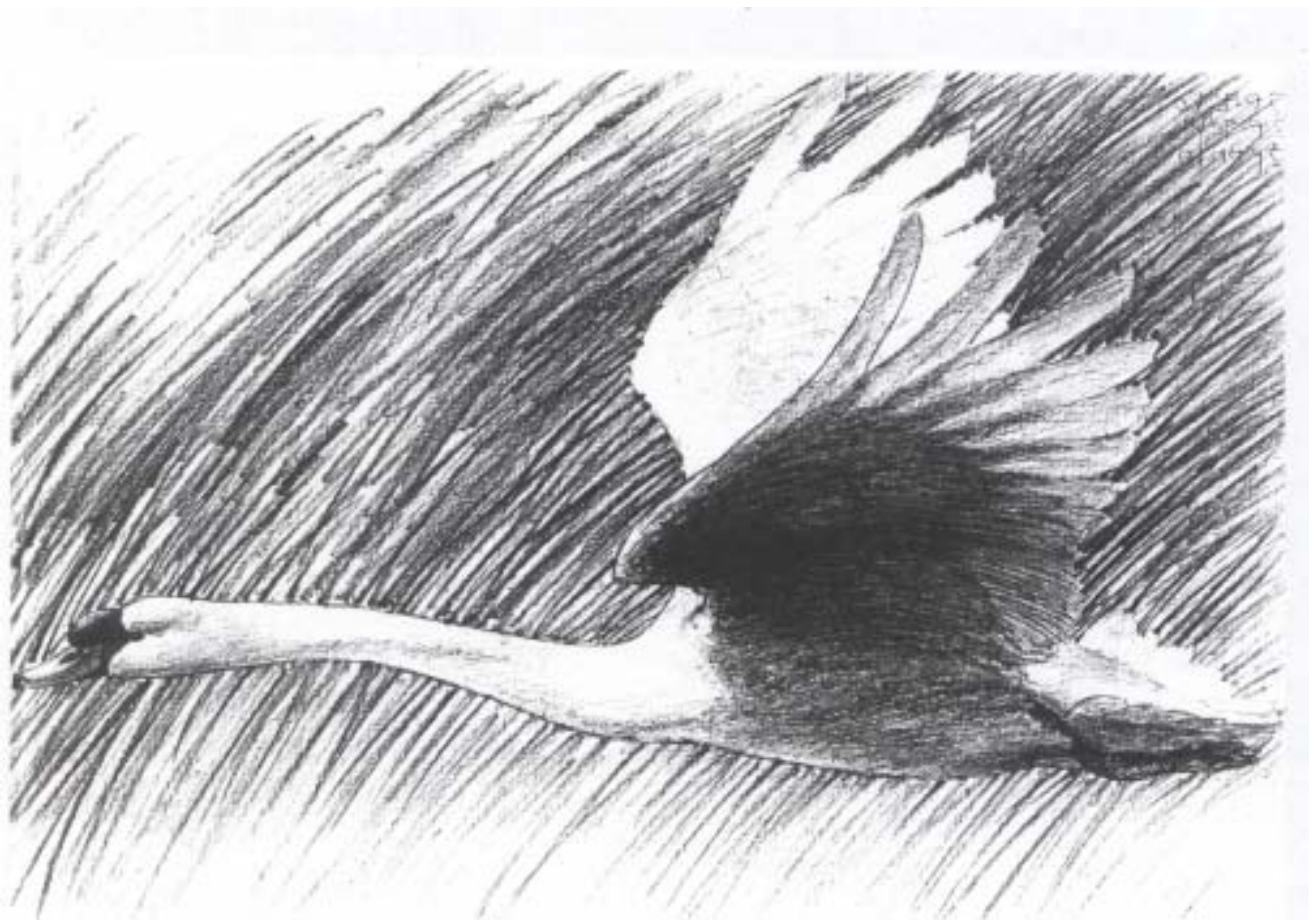

Nr. 1 ♦ april 2009 ♦ 37. årg.

Søravnen

DANSK ORNITOLOGISK FORENING
LOKALAFDELINGEN I
ØSTJYLLAND

Rågekolonier i Østjylland 2009
Søravnen ophører som kvartalsblad

Dansk Ornitologisk Forening

Fuglenes Hus
Vesterbrogade 138-140
1620 København V
Tlf.: 33 31 44 04
Fax: 33 31 24 35

www.dof.dk
dof@dof.dk

Giro: 7 00 08 39

DOF er en landsforening for fugleinteresserede og fuglebeskyttelse med afdelinger over hele Danmark. Foreningen er stiftet i 1906.

Foreningens formål er at fremme kendskabet til og interessen for fugle og at virke til beskyttelse først og fremmest af den danske fuglefauna. Dette formål søges fremmet blandt andet ved afholdelse af møder og ekskursioner, udgivelse af et tidsskrift og andre publikationer, samt ved at arbejde for at forbedre fuglenes livsvilkår.

DOF tager del i flere aktiviteter, både i Danmark og internationalt. Fugleværnsfonden ejer og driver en række danske fuglereservater og arbejder desuden for international fuglebeskyttelse. DOF er den danske afdeling af BirdLife International.

Som medlem modtager man gratis Dansk Ornitologisk Forenings Tidsskrift (DOFT) (2-4 hæfter pr. år) samt bladene Fugle og Natur (4 hæfter pr. år) og Fugle i Felten (4 hæfter pr. år).

Årlige kontingenter:

Husstandsmedlemskab	520 kr.
Kernemedlem	395 kr.
Junior (u. 18 år)	195 kr.
Medlem (tidl. støtte medlem)	265 kr.

Lokalafdelingen i Østjylland

Naturcenter Sølyst
Louisevej 100
8220 Brabrand
Giro: 551 0961 (reg.nr. 1551)
www.dofoj.dk

DOF Østjylland står for alle lokale arrangementer, og alle DOF-medlemmer kan frit deltage i afdelingens møder og ekskursioner.

På de sidste 2 sider finder du en liste over lokalafdelingens bestyrelsesmedlemmer og de kontaktpersoner, der repræsenterer de forskellige udvalg og interessegrupper.

Søravnen

Ansvh. redaktør
Peter Lange

Øvrige redaktion:
Ole Jensen: Tur- og
mødekalendarer

Stephan Skaarup Lund: Fra Felten
Andreas Winding

Opsætning

Aage Mogensen: Layout

Søravnen er lokalafdelingens blad, og det udsendes mindst en gang årligt til kerne- husstands- og juniormedlemmer tilknyttet DOF Østjylland. Medlemmer udenfor området kan tegne abonnement på bladet for kun 75 kr./ år.

Artikler til Søravnen sendes som vedhæftet worddokument til ansvh. redaktør på adr. soravnen@dofoj.dk

Eventuelt tilknyttede digitale billeder, tabeller eller grafik skal sendes separat, for at muliggøre den videre bearbejdning. Hvis der indsendes originale tegninger, fotos eller lignende, der ønskes returneret, bedes det bemærket ved fremsendelsen.

Søravnen redigeres i PageMaker 7.0 for Windows og trykkes på genbrugspapir.

E-mail

soravnen@dofoj.dk

37. årgang
Nr. 1, april 2009
ISSN 0900-1832

Announcepriser:

Hel side:
kr. 350,-/nr

Halv side:
kr. 200,-/

Søravnen's kalender:

Nr.	Deadline	Udk. ca.
1	1. mar.	15. april

Så blev det forår

- Og det endda med tryk på

I skrivende stund (med. april) vælter det ind på dofbasen med observationer af nye arter, trækfugle der netop er ankommet fra vinterkvartererne.

Med foråret kommer også årets første nummer af Søravnen dumpende ned i din postkasse. Desværre er der stor sandsynlighed for at dette nummer bliver det eneste i 2009. Dette kan du læse mere om inde i bladet. Lokalafdelingen vil fremover i langt højere grad end hidtil, anvende vores websted www.dofoj.dk samt vores mailliste i kontakten til medlemmerne. Har du ikke besøgt dofoj.dk for nylig, så tag et kig forbi, næste gang du sidder ved computeren.

Læs nyhederne, eller tag f.eks. et kig på vores kort over fugletårne i Østjylland.

Det er det eneste sted på nettet hvor du kan få et samlet overblik over alle de gode fuglelokaliteter med eget tårn!

Men husk nu at fuglene skal opleves derude i naturen !

Og det er lige nu det hele sker. Vi ses derude.

Redaktionen

INDHOLD

Illustrationer

Tegninger og akvarel:

Jalmer Nielsen: forside

Christiana Kjelsmark: 6

Inge Marie Andersen: 16

Jens Overgaard Christensen: 22

Grethe Axelsen: 32

Fotos:

Stephan Skaarup Lund: 8, 9

Klaus Dichmann: 23

Nyheder og aktuelt om Søravnen	4
Nyheder og aktuelt - øvrige	5
Fra Felten	7
Rågekolonier i Østjylland 2009	10
Beretning for 2008	16
Referat fra generalforsamling 17.02.09	20
Anmeldelse	22
Fuglekikker på internettet	24
Kalender	25
Hvem er Hvem	30

NY & AKTUELT

NYHEDER

Nyt om Søravnen

Af lokalbestyrelsen

Andreas Winding har sagt op som redaktør af Søravnen. Det har ikke været mulig for bestyrelsen at finde en ny redaktør. Der har i de senere år været en stadig vigende interesse blandt medlemmerne for at skrive indlæg til Søravnen. Visse numre har bestyrelsen stort set selv skrevet.

På den baggrund besluttede lokalbestyrelsen på sit møde i januar at kun at udgive et nummer af Søravnen i 2009. Samtidig opprioriteres lokalafdelingens websider på www.dofoj.dk, og brugen af vores mailliste udbygges efter behov.

Der er blevet nedsat en fælles Søravn/dofoj web redaktion bestående af Henrik Søndergård, Peter Hjeds, Peter Lange, Kurt Strebel og Andreas Winding, desuden tilknyttes Aage Mogensen (layout), Stefan Skaarup Lund (fast klummeskribent) og Steen Larsen (web teknik) ad hoq.

I punktform lyder bestyrelsens beslutning således:

- Vi stopper med at udsende Søravnen 4 numre/år på papir.
- Der udsendes fremover 1 nummer om året.
- Bladet udsendes fremover til alle kernemedlemmer (+ junior og husstand), uanset om de tidligere har sagt nej tak.
- Formatet forbliver i S/H. De flotte farvebilleder henvises i stedet til nyheds-web (se nedenfor).
- Arrangementer (de vigtigste) annonceres via vores nuværende groupcare-mailliste.
- Lokalafdelingen tilbyder at udsende et print af arrangements-kalenderen på forlangende, til medlemmer der ikke har internet. Henvendelse herom skal ske skriftligt til bestyrelsen (se omslaget).
- Redaktionsgruppen forfatter en tekst til det kommende (og eneste i 2009?) nummer af Søravnen, hvor vores beslutninger beskrives.
- Der indledes drøftelser med lokalrapportgruppen, omkring evt. udsendelse af lokalrapporten 'Fugle i Østjylland', som et nummer af Søravnen [alternativt til alle bidragsydere]. Set i lyset af vores gode økonomi, er bestyrelsen villig til at se bort fra en tidligere beslutning om at lokalrapporten skal hvile i sig selv økonomisk.
- Vores formidling af nyheder og aktuelt på www.dofoj.dk opprioriteres, indlæg skal så vidt muligt ledsages af farvefoto, og der skal være regelmæssig aktivitet (nyt mindst en gang om ugen?).
- Alle der har lyst kan bidrage med indlæg, disse sendes til webudvalg/redaktion.
- Bestyrelsen vil genoverveje beslutningen mht. antal numre af Søravnen, i det tilfælde at der melder sig medlemmer der vil redigere bladet.

Øvrige nyheder og aktuelt

Af Henrik H. Søndergaard

Fuglene i Vorup Enge

Lige før jul udgav Randers Kommune og Dansk Ornitologisk Forening bogen *Fuglene i Vorup Enge*. Der er tale om en flot og billedrig bog, der både dokumenterer det store naturgenopretningsprojekt og giver en god introduktion til fuglene i Vorup Enge.

Hvis man ikke lige ved hvor Vorup Enge ligger, så kommer man forbi området, når man på motorvej E45 krydser Gudenå ved Randers, og et godt udgangspunkt for en tur ud til et af fugletårnene er faktisk rasteplassen, hvor cafeteriet ligger.

I februar 2004 blev Vorup Enge oversvømmet som et led i folketingets vandmiljøplan II, hvor formålet var, at fjerne kvælstof fra Gudenåens vand. For meget kvælstof i vandmiljøet giver hurtig opvækst af alger, iltvind og fiskedød. Vådområder langs vandløb hjælper med at rense vandet for kvælstof, - sideeffekten er et fantastisk naturområde til gavn for både mennesker og fugle!

Bogen er resultatet af fem ornitologers frivillige arbejde i perioden 2004 - 2006. De har talt fuglene i Vorup Enge og analyseret resultaterne. Bogen er på 77 sider og skrevet så de fleste kan få glæde af den.

Man kan downloade bogen på dette link www.randers.dk/dokumenter/50806%20fuglebog.pdf eller afhente et gratis eksemplar på Randers Kommune, Miljø og Teknik eller på Randers Naturskole.

Zoologisk Konservator

O. K. Larsen

Kristrupvej 116

8900 Randers, Danmark

Tlf.: (+45) 86 43 67 70

Lokalrapporten FUGLE I ØSTJYLLAND 2007

Lokalrapporten, der dækker årets fugleforekomster i 2007 i det østjyske, kan nu bestilles. Man kan ligeledes vælge et abonnement, og automatisk få rapporten tilsendt hvert år.

Fugle i Østjylland 2007 giver en samlet oversigt over årets mange spændende fugleagttagelser i lokalafdelingens område. Her kan du som det eneste sted finde en bearbejdet letlæst oversigt over både de almindelige og de sjældne fugles forekomst i området.

Antallet af indrapporteringer til DOFbasen ligger i Østjylland på det hidtil højeste niveau. I 2007 er der således næsten 81.200 observationer fordelt på 265 fuglearter på 1442 lokaliteter. 330 observatører er samtidig det største antal i lokalrapportens historie.

Der er i 2007 rapporteret om 4 SU-arter: Halsbåndstroidand, hvidøjet and, stor skrigeørn og ikke mindst plettet mudderklire. Desuden skal fremhæves sortbuget knortegås, rødhovedet and, kongeederfugl, steppehøg, tredækker, sandterne, hvidvinget terne, hærfugl, biæder, turteldue, rødrygget svale, rødstrubet piber, storpiber, flodsanger, drosselrørsanger og fuglekongesanger.

Prisen ligger på 125 kr. inkl. forsendelse.

Lige som de senere år er rapporten efter udgivelsen også at finde på lokalafdelingens hjemmeside på www.dofoj.dk, hvor den gratis kan hentes og læses. De seneste årgange ligger også på hjemmesiden til fri download.

Ønsker du at modtage en trykt udgave af rapporten ved udgivelsen skal den bestilles nu! Lokalrapporten i en trykt udgave kan bestilles ved Flemming H. Nielsen på e-mail: flemming.holmslykke@mail.dk eller på tlf. 40 74 69 87.

Sagen om Fuglsø Mose tabt i naturklagenævnet

Den 9. marts kom afgørelsen fra naturklage-nævnet i sagen om udvidelse af tørvesmuldsgravningen i Fuglsø Mose på Norddjursland. Desværre fik DOF (og DN) ikke medhold i sine klagepunkter, og Pindstrup Mosebrug har dermed fået grønt lyst til at begynde indvindingen i den del af mosen.

Yderligere en god grund til ikke at købe tørvesmuld! Brug kompost i stedet, det kan man få (næsten) gratis på kommunernes genbrugsstationer.

Fra Felten

November-Januar

Af: *Stephan Skaarup Lund*

En ny omgang Fra Felten er klar med en opdatering af det interessante fugleliv i DOF-Østjylland. Jeg har overtaget denne ædle klumme, som efterfølgende vil fokusere på de mere interessante observationer i den givne periode. Savner man totaltællinger kan disse læses i lokalrapporten, som udkommer årligt. Perioden november-februar producerer normalt ikke de store sjældenheder, men potentialet er bestemt tilstede. Vores engsøer er spækket med svømmefugle, og småfuglene samles lokalt i den kolde tid. Så træk huen godt ned over ørerne og kom ud når vintervejret tillader det. Der er masser af oplevelser at hente hos det overvintrende fugleliv.

Lommer – gæs

En god dækning af Fornæs har resulteret i et flot træk af lommer i det sene efterår. Det største antal af **Rødstrubede Lommer** var 23/11 44 trk, og hele syv **Sortstrubede Lommer** gæstede lokaliteten i perioden. I den tunge klasse skal nævnes: 3/11 1 trk juvenil **Islom**, 16/11 1 trk adult **Islom**, samt 1/11 1 N juvenil **Hvidnæbbet Lom**. Herudover rastede en juvenil **Islom** 11/12 ved Alrø Strevelshoved. Lystrup Strand har igen denne vinter tiltrukket store antal **Gråstrubede lappedykkere**, og 24/1 kunne der noteres hele 137, hvilket må være ny østjysk rekord. **Nordisk Lappedykker** er som vanligt fåtallig med fund 10/11 1 trk Fornæs, 10/12 1 rst Egå Engsø og 28/12 1 fou Alrø Strevelshoved. En **Mallemuk** sås ved Anholt 14/1, og er i de indre farvande efterhånden ligeså sjælden som **Sodfarvet Skråpe**, der også blev noteret i perioden 22/12 1 trk Fornæs. Største antal af **Suler** var 1/11 54 trk Fornæs. Et par **Pibesvaner** kunne i flere måneder ses i Egå Engsø, hvor det samlede antal svaner på et tidspunkt var over tusind fugle fordelt på tre arter. Et fantastisk syn i den lille engsø! Samme lokalitet har huset seks **Tundrasædgæs** siden 19/12, hvilket er første fund af denne race i Århus Kommune. Ti **Kortnæbbede Gæs** rastede 21/12 ved Kanhave Kanal på Samsø.

Den sædvanlige **Sortbuget Knortegås** var også at finde forskellige steder på Samsø i perioden. Hele 62 **Knarænder** blev noteret 14/12 Kongslund Sø, og der blev hermed tilføjet endnu et par stykker til den tidligere østjyske rekord fra samme lokalitet. 11 **Små Skalleslugere** ved Stubbe Sø 22/1 var periodens maksimum, og stedet er generelt glimrende for arten.

Rovfugle

Rød Glente er ikke længere en ualmindelig vintergæst, og især Djursland er god til arten. Det østjyske har desuden nydt godt af det stigende antal ynglepar af **Havørne**, og dette store vingefang kan efterhånden ses på rigtig mange lokaliteter. **Kongeørne**-parret ved Overgaard er set foruroligende få gange i perioden, dog er de ikke forsvundet og ses stadig sporadisk. Til gengæld er der dukket en yngre fugl 3K+ op på lokaliteten 29/11, og det bliver spændende at følge udviklingen i den nye ynglesæson. Østhavnen har i hele perioden haft besøg af en undsluppen falkonerfalk. Hvorvidt det drejer sig om en hybridfalk eller en ren **Slagfalk**, er stadig under diskussion. Næste vinter vil vi gerne have en vild Jagtfalk i stedet!

Vandhøns – terner

Hele 4800 **Blishøns** blev optalt 17/1 i Egå engsø. Koncentrationen af fugle på lokaliteten er virkelig overvældende, og jeg opfordrer hermed alle til at besøge stedet. To **Traner** er set 5/11 overflyvende ved Gudensø. Samsø kunne 27/1 mønstre hele 19 **Sortgrå Ryler** ved Bosserne. En meget sen **Mudderklire** blev set 4/12 ved Egå Engsø, og 8/1 blev en **Svaleklire** set ved Salten Å og ådal Them. Kalø Slotshalvø har tidligere været rigtig god til sene forekomster af klirer, denne gang er en **Sortklire** blevet set 23/11 og 21/12. Yderligere to fugle er set 23/12 ved Alrø Eghoved. Eneste registrerede kjo ve i perioden er en **Stor Kjo ve** fra 17/11 Fornæs. En meget populær **Sorthovedet Måge** 4K på Århus havn er et tilbagevendende individ. Fuglen er meget samarbejdsvillig og stedfast, så hvis du endnu ikke har set denne dejlige fugl, er det bare om at komme af sted! Det kan eventuelt kombineres med en indkøbstur, da fuglen har en forkærlighed for pølsebrød ved Bispetorv. Vinter-**Sildemåger** er sjældne, så alder og omstændigheder skal derfor helst beskrives. Jeg vil dog nævne en fugl fra 13/12 Kvindsø, da den virker pålidelig, også selvom fuglen mangler alder. Århus Østhavn plejer at være god til Kaspiske og Middelhavssølvmåger, men har denne vinter skuffet en del. Eneste dokumenterede fund er 28/11 1K **Middelhavs-sølvmåge**. Ungfugle er ellers sjældne på disse kanter! Fem sene **Splittern** er set ved henholdsvis: 3/11 1 rst Issehoved, 10/11 1 trk Fornæs, 12/11 2 SV Issehoved og 15/11 1 Bønnerup Strand.

*Bjergpiber, Østhavnen 30.11.08.
Foto: Stephan Skaarup Lund*

Sorthovedet Måge4K, Århus Havn 04-01-09.
Foto: Stephan Skaarup Lund

Duer – Småfugle

De sædvanlige vinter-**Hulduer** ved Skindbjerg blev optalt 3/1 til 34. En større flok på 8400 **Ringduer** blev set 4/1 trække forbi Egå Engsø fra overnatning i Lisbjerg Skov. Udover de sædvanlige ynglende ugler er der 4/12 blevet påkørt en **Perleugle** på Samsø. Det var bestemt også forventeligt med fund af denne labre ugleart efter efterårets store invasion fra de andre skandinaviske lande. Der sidder med garanti **Perleugler** flere steder på Djursland, så mon ikke vi ser et par fund fra den egn til foråret. To sene **Landsvaler** 1/11 hyggede sig sammen ved DagliBrugsen i Nimtofte, og blot fem **Bjerglærker** 13/11 ved Eskeplet samt et par stykker 7/11 på Østhavnen kunne ses denne vinter. Denne dejlige lærke er efterhånden et sjældent syn i DOF-Østjylland. **Bjergpipere** er derimod ikke længere et sjældent syn og kan i dag findes på rigtig mange lokaliteter. Det samme gør sig glædende for vinter-**Hvide Vipstjerter**, der fåtalligt, men i stigende grad, overvintrer i Danmark. Masser af silkehaler besøgte os endnu en vinter, og periodens største flok var 17/1 500 Østhavnen. Tre overraskende fund af **Sortstrubede Bynkefugle** er det også blevet til. Heraf var de to første fugle 7/1 sammen ved Strands Strand, og senere blev en fugl set 17/1 ved Kysing Næs. **Husrødstjerter**, **Misteldrosler**, samt **Munke** er som flere andre tidligere sjældne vintergæster blevet mere almindelige og er blevet set på flere forskellige lokaliteter gennem vinteren. En enkelt **Gransanger** kunne heller ikke dy sig for at holde vinter i østjyske og blev 11/12 ringmærket ved Brabrand Sø. De invasionsmæssige bevægelser hos **Nødde-kriger** gav store forhåbninger om overvintrende fugle i vores område. Dette blev desværre ikke indfriet, da kun en enkelt fugl 11/7 fra Brattingsborg Skov blev set, men mon ikke flere fugle dukker op på forårstrækket. Igen i år har flere **Store Korsnæb** fundet vej til vores lokalområde, og især Djursland har været god til arten med største observation 15/11 14 Grenå By. Periodens største **Snespurve** flok er ikke overraskende set på Samsø 13/11 90 rst Besser Rev. Jeg vil afslutte med 4/1 380 **Bomlærker** ved en kendt overnatningsplads ved Fannerup Mark. Det var de sidste ord herfra, jeg er tilbage når foråret er i fuld gang, og trækfuglene endnu engang vender tilbage til ynglepladserne (læses på www.dofoj.dk (red.)).

Rågekolonier i Østjylland 2009

Af Arne Bo Larsen

Hvor mange rågekolonier er der i Østjylland?, hvor ligger rågekolonierne i Østjylland? og hvor store er Rågekolonierne i Østjylland?

Dette er det store spørgsmål i dag, for ikke siden 1989-1991 (se Sørvænen 1991 nr. 4), er der foretaget en grundig optælling af rågekolonierne i Århus Amt, nu Østjylland.

For at få et overblik over rågekolonierne i Østjylland her i 2009 kræver det din deltagelse. Du opfordres derfor til at optælle og registrere alle de rågekolonier, som du ser på din vej her i 2009 og taste resultatet ind i DOFbasen. Bruger du ikke DOFbasen, kan du meddele oplysninger om rågekolonier til Arne Larsen på mail: abl@djurs.net.

Optællingen er åben for alle, der kan deltage. Der kræves ikke særlige forkundskaber for at være med, blot tid og lyst.

For at få et hurtigt overblik over de gamle kolonier fra 1989-1991, vises prikkortet over placeringen af de kolonier der blev fundet i 1989-1991. Herudover vises en liste over alle de lokaliteter, hvor der har været indberettet rågekolonier i perioden 1989 til 2008.

Hvordan gør man?

For dem der skal prøve at tælle rågekolonier for første gang, vil jeg herunder nævne nogle praktiske ting, som kan være til stor hjælp for begynder.

Du skal altid have en notesblok og blyant med, så du på stedet kan notere, hvad du har set, for når du kommer hjem, kan du ikke huske alle de detaljer, som du ser derude.

Du skal notere følgende:

- Dato.
- Hvad klokken er, når du tæller på lokaliteten (tid fra-til).
- Lokalitetens navn hvor kolonien er placeret.
- Hvis der er flere kolonier på samme lokalitet noteres dette.
- Tæl rederne og hvis du ikke er helt sikker på, hvor mange der er, så noter min. og max. antal reder. Min. antal reder er det antal, som du er sikker på, der er.
- Hvis du ikke er alene om optællingen, noterer du navn på den eller de personer, som hjælper dig.
- Det kan være en stor hjælp at benytte en klikttæller.

Det bedste tidspunkt at tælle rågekolonier er i april, inden der kommer blade på træerne, så det er til at se rederne. På dette tidspunkt er rågerne allerede i gang med at ruge, så der er meget aktivitet i og over kolonien, så du kan se kolonierne på stor afstand.

Tast ind i DOFbasen

Når du kommer hjem skal du taste alle dine optællinger af reder i rågekolonierne ind i DOFbasen.

Det kan du gøre både online på www.dofbasen.dk, hvor du skal anvende „detaljeret indtastning“, hvor der efter angivelse af tid og sted er mulighed for at indtaste ynglepar, herunder redetællinger.

Anvender du DOFbase-programmet gør du således:

Du starter DOFbasen. Når den er klar vælger du observationer med musen eller trykker på F5. Så åbner et nyt vindue.

Her udfylder du først øverste del af vinduet med oplysninger om turen: dato, klokkeslæt, lokalitetens navn, din obserkode og medhjælper (medobsere) m.m., hvorefter du flytter til den nederste del af vinduet.

Her vælger du ynglepar yderst i højre side af vinduet, eller du trykker på Alt+Y, så ynglefuglemoduliet åbner.

I ynglefuglemoduliet skriver du fuglenavnet Råge, min. og max. antal, som kan være ens, YP R (Ynglepar redeoptælling) under adfærd og hvis du trykker på F4 åbner et nyt vindue, hvor du evt. kan skrive bemærkninger til optællingen, f.eks. hvis der er flere kolonier på lokaliteten osv.

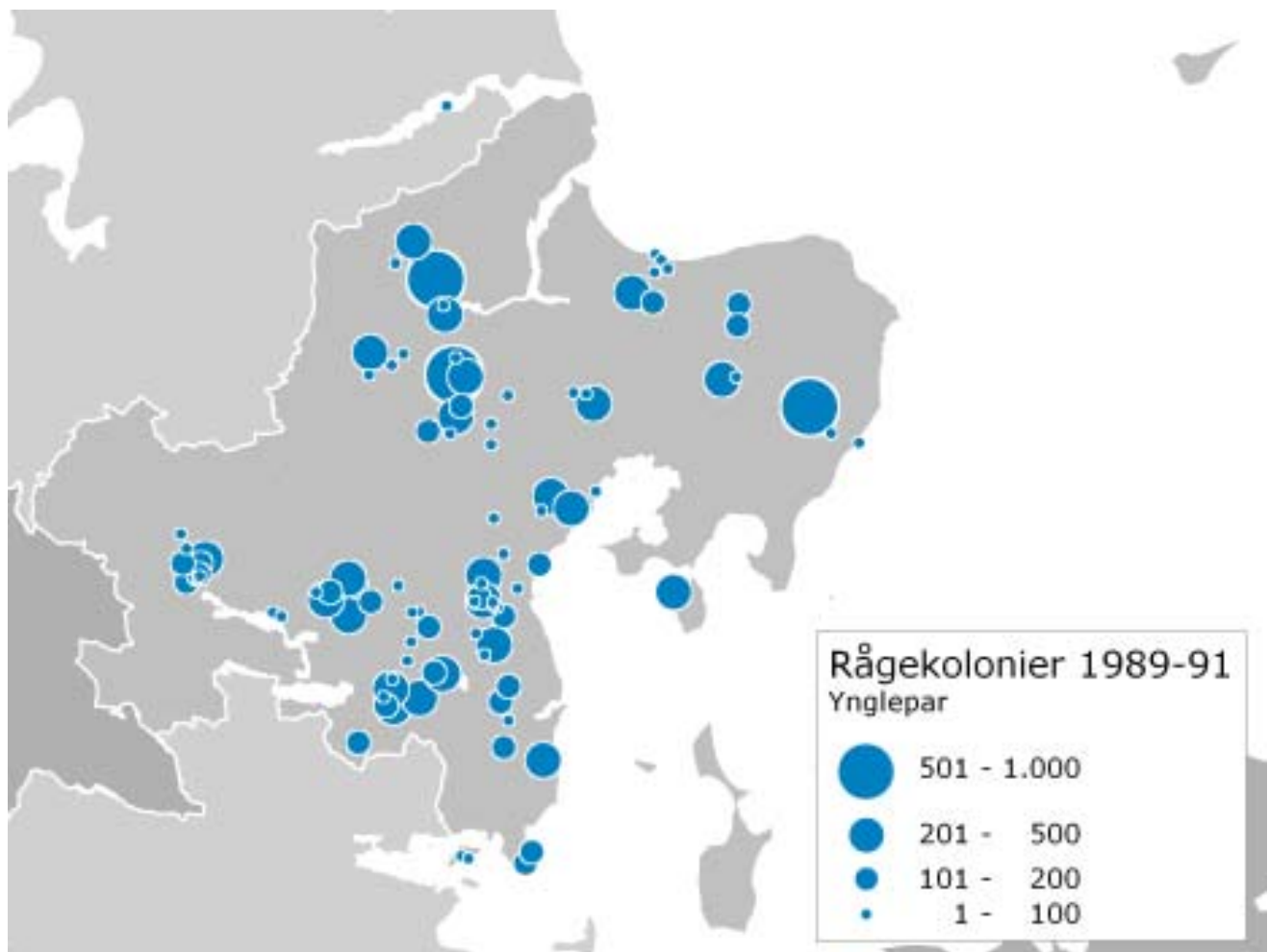
Nu er du klar til at taste den næste observation ind i DOFbasen, så hvis du trykker på F7, kommer du op i den øverste del af vinduet, hvor du skal skrive den næste observation.

Har du evt. talt antallet af råger i luften over kolonien, kan du indtaste dem som en alm. observation, med adfærden YF (ynglefugle). Men husk også at angive antal reder i yngleparmoduliet som beskrevet ovenfor.

Husk at oploade til www.dofbasen.dk, når du er færdig med at taste data ind.

Skulle der være spørgsmål er du velkommen til at skrive til abl@djurs.net.

Tak for din hjælp!

Lokaliteter med Rågekolonier i Østjylland i perioden 1989 til 2008, begge år incl.

(kommuneopdeling refererer af praktiske grunde til de gamle kommuner).

Vil man se hvilke data der ligger på de enkelte lokaliteter kan de søges frem på www.dofbasen.dk - vælg "observationer" og "søg ynglepar".

Ebeltoft Kommune

701012	Balle/Hoed
701433	Elsegårde by/agerland
701435	Elsegårde Skov
701460	Hjelm
701620	Knebel/Knebel Bro/Skellerup
701650	Dejret-Tved Øhoved
701660	Tved Øhoved
701710	Strands
701780	Begtrup
701830	Stavsøre på Helgenæs
701840	Kongsgårde
701841	Kongsgårde Skov Ø.f.Kongsgårde
701941	Fejrup Helgenæs

Galten Kommune

701980	Tolløkke Skov
703006	Smedskov ved Galten
703010	Galten
703020	Skovby
703042	Herskind
703045	Østerskov sydøst for Sjelle
703110	Stjær
703140	Stjær Bakker
703180	Høver

Grenaa Kommune

707010	Grenå By
707015	Grenå Enge/Kragsø V.f.Grenå
707130	Hessel-Hesselager
707250	Glatved Strand
707270	Trustrup Grenå

Hadsten Kommune

709030	Hadbjerg by/agerland
709031	Langskov Hadsten
709035	Ødum
709040	Voldum
709046	Erslev/Bavnehøj/Alstrupgård
709050	Hadsten By
709055	Kollerup Vandmølle/Mølleskov
709056	Sølund Skov (Favrskov)
709190	Spørring Å Spørring-Lilleåen
709201	Lilleåen Spørring Å-Lerbjerg
709290	Favrskov Mark
709295	Favrskovholt Skov

Hammel Kommune

711290	Svenstrup ved Hammel
713045	Vitten
713050	Hinnerup
713200	Lilleåen Mølballe-Rønbæksø
713210	Lilleåen Rønbæksø-Grundfør Ml.
713250	Grundfør Mølle

Hørning Kommune

715001	Hørning
715060	Jeksen by/agerland
715110	Stilling Skov
715135	Mesing Mark (Mesing Hede)
715190	Nørre Vissing
717005	Langå

Langå Kommune

717161 Dagsvad
717235 Væth
717340 Frisenvold

Mariager Kommune

719220 Kastbjerg Mariager
719390 Dania Kalkgrav

Midtdjurs Kommune

721020 Vedø v. Kolind
721035 Sivested & Sivested Odde
721370 Nimtofte

Nørrehald Kommune

723120 Øster Tørslev/Ilshøj
723426 Dalbyover
723427 Stangerum
723431 Enslev by og Bjerger

Nørredjurs Kommune

725540 Dystrup-Ramten Søerne
725555 Ramten by og agerland
725600 Stenvad by og agerland

Odder Kommune

727010 Odder
727077 Tvenstrup/Svorbæk by/agerland
727100 Saksild Strand/Rude Strand
727101 Svejgård Skov v. Bjerager
727113 Halling Odder by/agerland
727190 Kalsemade/Kalsenakke
727200 Horskær
727260 Alrø
727261 Alrø by/agerland
727450 Ørting

Purhus Kommune

729150 Bjerregrav Mose
729466 Risagergård småskove
729540 Spentrup

Randers Kommune

731006 Skovbakken park Randers
731010 Randers
731030 Jomfruløkke/Højslet/Voldum Mark
31162 Tebbestrup Kær
731190 Brusgård Møllebæk/Ådal
731220 Ølst Bakker
731221 Ølst v. Randers, Fibroværket
731225 Askildrup
731275 Sdr. Borup v. Randers
731380 Råsted by/agerland

Rosenholm Kommune

733125 Termestrup
733126 Holmen Skov v. Termestrup
733130 Bendstrup by/agerland
733140 Bendstrup Enge
733145 Andi-Andi Enge

Rougsø Kommune

735060 Lystrup Strand
735075 Rygårde
735080 Mogenstrup
735090 Lystrup Rougsø
735120 Nielstrup Rougsø
735230 Hevringholm Gods
735320 Trampellose Sorvad
735770 Allingåbro/Mamrelund/Vejlby

Ry Kommune

737100 Låsby
737102 Låsby Stationsby
737103 Låsby Østerskov
737105 Flensted Krat
737106 Flensted by/agerland
737110 Kalbygård Skov/Nordskov

Rønde Kommune

739200 Følle Bund
739210 Følle
739226 Ugelbølle Strand/Løgten Bugt

Silkeborg Kommune

743010 Silkeborg
743012 Silkeborg sydby
743015 Balle By & Kirkeby
743018 Høje Kejlstrup by/skov
743135 Laven Stationsby
743136 Laven/Gl. Laven
743170 Gubsø v. Sejling Hede
743171 Hestehave ved Gubsø
743173 Sejling by/agerland
743345 Lysbro Skov
743350 Hvinningdal
743370 Lyngsø
743395 Silkeborg Papirfabrik (slusen)
743400 Silkeborg Langsø

Skanderborg Kommune

745010 Skanderborg By
745011 Højvangen bydel Skanderborg
745015 Skanderborg Dyrehave
745030 Sortesø Skanderborg
745050 Vrold
745080 Illerup Ådal
745135 Tammestrup Skov
745150 Ejer/Ejer Bavnehøj
745161 Tebstrup Skov
745205 Ringkloster v. Skanderborg sø
745260 Æbelø i Skanderborg Sø
745315 Tammestrup Øde
745360 Fruering
745390 Stilling
745410 Rødkol Skov
745420 Bolskov v. Solbjerg sø

Sønderhald Kommune

747120 Gammel Estrup
747320 Virring Sønderhald

Århus Kommune

751025 Skåde
751037 Brabrand Nord(N.f.Silkeborgvej
751040 Viby
751047 Brabrand
751049 Århus Vest
751052 Risskov Skov
751064 Egå
751065 Lystrup/Elsted v. Århus
751066 Hasle
751069 Skødstrup/Løgten
751120 Hjortshøjlund skov/mose
751140 Kastrup Skov
751170 Studstrup
751173 Skæring
751195 Ølsted ved Århus
751227 Vejlbj Nord/Jelenge/Egådalen
751260 Brendstrup by/agerland
751315 Mundelstrup
751410 Brabrandstien, Århus-3-Broer
751450 Pinds Mølledalen
751475 Kolt
751476 Hasselager
751490 Stavtrup
751495 Stavtrup skov
751500 Brabrand Sø
751510 Dødeå
751511 Dødeå Enge
751512 Rugholm
751530 Skjoldhøjparken
751532 Skjoldhøj Skov/Bremerholm
751542 Søsø v. Brabrand Sø

751545 Storskov ved Brabrand Sø
751547 Høskoven
751590 Tåstrup Århus
751600 Tåstrup Sø
751610 Lillering Skov
751845 Østergård Skov

751848 Tingskov ved Tranbjerg
751855 Mårslet
751860 Tranbjerg
751890 Tander by/agerland
751910 Tulstrup Århus by/agerland
Kjellerup Kommune
771460 Bøgild

WWW.
NATURBUTIKKEN
- overskuddet går til fuglesagen .DK

KITE - DOF's eget mærke

Efteråret står for døren, og kikkerten skal frem! Står du og mangler en ny kikkert, er Kite et godt og prisbilligt alternativ til de dyre mærker, hvilket både gælder håndkikkerter og teleskoper. I vores Kite sortiment finder du håndkikkerter fra 1.395,- og teleskoper fra 3.395,-

Naturbutikken har et stort og fyldestgørende sortiment af kikkerter samt teleskoper og iøvrigt alt andet til fugleturen. Se i kataloget, kig på nettet eller ring for nærmere vejledning.

Køber du din kikkert i Naturbutikken, får du ikke blot en god kikkert til en konkurrencedygtig pris, du får også en kyndig vejledning, der hjælper dig med at finde, lige netop den kikkert du har behov for. Sidst men ikke mindst støtter du den gode sag, da Naturbutikkens overskud går til fuglesagen.

På gensyn i Naturbutikken!

NATURBUTIKKEN • VESTERBROGADE 138A • 1620 KØBENHAVN V • TLF: 33 31 85 63

Dansk Ornitologisk Forening - lokalafdelingen for Østjylland

Beretning for 2008

Af Jens Bonde & Peter Lange

Fugleåret 2008 i Østjylland

Året har som altid budt på masser af store og små oplevelser med fuglene. Skal jeg fremhæve et par stykke fra mængden (der henvises til DOFbasen for yderligere snagen), så må flg. lige med her:

Sydlig blåhals, Harlev 12.04.2008. Det første fund i Østjylland siden 1985. Fundet rudedræbt og fotodokumenteret af Leif Boving, Harlev.

25.04.2008 går der pludselig 6 storke på en mark ved Storring. Gennem det meste af vinteren 2008-2009 har Magellangås opholdt sig sammen med sangsvaner på Alrø og Gyllingnæs.

Masser af fugle i Egå Engsø!

Egå Engsø viste sig som en sand vandfuglemagnet, både hvad angår mængden af ynglefugle, og antallet af rastende vandfugle, især i efteråret!

Her skal blot nævnes sangsvane 950 !, samtidig med 200 knopsvaner, 300 grågæs og meget andet! Eller hvad med 80-86 ynglepar af sorthalset lappedykker, og et maksimum på ikke mindre end 264 fugle. Der henvises igen til DOFbasen for yderligere tal.

Savner man lokal fuglesladder og nyheder så tag også et kig på <http://aarhusbirder.blogspot.com> her kan man bl.a se et foto af den falk, der siden oktober har huseret i Århus og omegn. Falken er formentlig en Slagfalk??) med stropper.

I øvrigt kan nævnes buskrørsangere på Djursland i juni (årets lokale megahit!) og hvidvinget terne ved Årslev Engsø i juli (opdaget af Morten!).

Ture og møder

Lokalafdelingen har i årets løb annonceret 57 forskellige arrangementer:

En-dags småture i Østjylland³³ (nogle i samarbejde med andre foreninger eller naturvejledere)

En-dags busture 3 (Sønderjylland (maj), Vejlerne (maj), Sønderjylland (okt.)

Storture 1 (Skåne marts)

DOF tirsdagsmøder 8

Andre møder (ØBF) 1

Off. naturture 9 (kommuner, naturvejl. m.fl.)

Fuglekurser 2 (FOF og Folkeuniversitetet)

Andre aktiviteter

Foreningen deltog med en stand til markedsdag i Den Økologiske Have i Odder 17/8: 6 frivillige var med på skift dagen igennem. Boden/arrangementet var en stor succes, især de udstoppede fugle, hvor der kunne vindes en plakat ved at gætte fuglenes navne, tiltrak stor opmærksomhed.

Bog om Vorup Enge

Siden etableringen af Vorup Enge i 2004 har en gruppe ornitologer i regi af caretakerprojektet hver eneste uge lavet fugletælling i Vorup Enge. Denne ekstraordinære indsats har nu udmøntet sig i en bog om fuglelivet i Vorup Enge, som er uddelt gratis på bl.a. skoler i Randers. Bogen kan ikke købes men kan downloades gratis fra Randers Kommunes websider. Bogen er blevet til gennem en bevilling fra Aage V. Jensens Fonde.

Observatører i Vorup Enge: Benny Kristensen, Birger Rasmussen, Lars Tom Petersen, Lars Maagaard og Thorkil Brandt.

Søravnen

nummer 1, 2 og 4 i 2008 er udsendt til omkring 350 medlemmer hver gang, nemlig dem der har tilmeldt sig en papirversion, samt udveksling mv. Nr. 3 valgte bestyrelsen at udsende til alle, dels fordi vi havde råd til det, dels for at udbrede kendskabet til vores lokalblad. Sideantallet har været hhv. 36, 28, 32 og 24 sider. I alt 120 sider.

Søravnen udsendes i en trykt version til de af lokalafdelingens medlemmer, der har bestilt den! Det koster ikke ekstra, og man får ikke nedslag i prisen ved at afbestille den. Bestilling/afbestilling af Søravnen sker via www.dofoj.dk.

Søravnen kan som pdf-fil læses traks efter udgivelsen på www.dofoj.dk. Bladet downloades fortsat flittigt fra hjemmesiden.

Medlemsstatus

DOF har fortsat den positive medlemsudvikling i løbet af 2008, og foreningen har aldrig haft flere medlemmer end nu! (det skrev jeg også sidste år!) Dette gælder også vores lokalafdeling, som det fremgår af nedenstående tabel.

Medlemskategori	2000	2001	2002	2003	2004	2005	31.12.06	31.12.07	31.12.08
Kerned medlem	693	700	719	714	780	773	742	769	757
Senior*	92	101	108	98	-*	-*	-*	-*	
Husstandsmedlem	59	62	63	67	74	80	84	92	98
Juniormedlem	31	33	30	26	23	22	18	17	11
Tidl. Støttemedlem	121	146	249	209	408**	288	312	423	456
Total	996	1042	1169	1114	1285**	1163	1158	1301	1322

*Senior-medlemsskabet er afskaffet fra og med 2004

** tallet for 2004 er incl. kampagnegratister

Fugle i Århus Amt er nu Fugle i Østjylland

Den stærkt forsinkede sidste årgang (2006) af lokalrapporten *Fugle i Århus Amt* udkom i februar, og 2007, nu med titlen *Fugle i Østjylland*, er i skrivende stund på vej ud til de (få!) der har bestilt den. Bestyrelsen har drøftet hvorledes vi kan puste nyt liv i lokalrapporten, det samme har rapportgruppen, og vi overvejer at udsende årgang 2008 til alle bidragydere.

Der findes i alt 94.223 poster i DOFbasen fra DOF Østjyllands område fra 2008 (2005: 54.519, 2006: 60.472, 2007: 81.166), indtastet af i alt 318 observatører (2005: 252, 2006: 281, 2007: 329).

Hjemmesiden

Lokalafdelingens hjemmeside kan fortsat ses på www.dofoj.dk. I årets løb har vi iværksat en opdatering og fornyelse af siderne, f.eks. opdateres der nu løbende med nyheder, hvilket forhåbenlig betyder hyppigere opdatering, og snart også med fotos. Læs også om caretaker, fredningsudvalg, punkttællinger, lokalrapport, slørugler, nationalpark og Stubbe Sø/ Fugleværnsfonden. *Søravnen* og *Fugle i Århus Amt* findes her som pdf-filer, der kan læses af alle.

Her finder du også link til dofbasen, og en række søgninger, der viser de seneste observationer i Østjyllands kommuner.

Fredningsudvalget

Udvalget fungerer som et kontakt- og informations organ for det lokale fuglebeskyttelsesarbejde, hvor aktive naturvenner repræsenterende DOF, Friluftsrådet og Naturfredningsforeningen mødes jævnligt. Udvalget mødes ca. en gang månedligt. Referatet udsendes bl.a. til alle kommunekontaktpersonerne.

Vore lokale kommune-DOFere modtager fortsat post (dispensationer, kommuneplaner m.m.) til gennemsyn. Det er min fornemmelse at det er noget blandet hvor meget kommunerne får udrettet, fra nogle kommuner får vi næsten ingen afgørelser, men på den anden side så har vi kun haft brug for at anke ganske få afgørelser i løbet af året. I løbet af året er post på papir stort set stoppet, således at vi nu modtager næsten alt på mail, senest er også post fra fredningsnævnet blevet elektronisk.

Projektpuljen

Bestyrelsen stillede igen i 2008 10.000 kr. til rådighed for ansøgninger fra medlemmerne til småprojekter – og i modsætning til sidste år lykkedes det i 2008 at komme af med nogle af pengene. Erik Dylmer har fået et beløb til grej og materialer til bygning og opsætning af redekasser til vandstær, og gruppen der arbejder med rød glente, repræsenteret af Peter Hjeds, har fået dækket nogle kørselsudgifter ifm. overvågningen af de Østjyske ynglepar. Ydermere ser det nu ud til at de 10.000 vi bevilgede i 2006 til et fugletårn i

Koed Enge, nu kommer i sving, da diverse godkendelser kom på plads sidst på året, og Pia & Jørgen håber at få bygget tårnet i løbet af 2009. Jeg har været så letsindig at love, at en masse ivrige DOFere stiller som arbejdskraft når der kaldes...

Fuglepigerne

I juli 2006 startede Sanne Busk på eget initiativ med fugleture for kvinder og oprettede hjemmesiden www.fuglepigerne.dk. Dette blev så stor en succes, at Fuglepigerne og DOF i marts 2008 besluttede at lægge Fuglepigerne ind under DOF som en styregruppe. Fuglepigerne var et længe ventet svar på at få flere kvinder ud at se på fugle samt at være aktive i DOF.

Formålet med Fuglepigerne er

- at fremme fugleinteressen hos kvinder
- at skabe anderledes fugleture
- at engagere kvinder i det organisatoriske og politiske arbejde i DOF

Tre kvinder fra DOF Østjylland har taget udfordringen op og har startet en gruppe af Fuglepigerne i DOF Østjylland: Ann Pia Jørgensen, (pia@koeds.net), Birgitte Loch Andersen (b.lochtandersen@gmail.com) og Jette Lynge Jensen (jette.lynge.jensen@jyskebank.dk).

Der er indtil nu planlagt tre ture i DOF Østjylland i foråret 2009, som kan ses under "Ture og møder" på www.dofoj.dk og på www.fuglepigerne.dk.

Fra vore egne rækker

Lokalafdelingen måtte med ret kort varsel skifte formand i løbet af 2008, da Peter Lange pga. nyt job valgte at stoppe som formand d. 1. november. Jens Bonde har indviliget i at bestyre hvervet indtil det første bestyrelsesmøde efter generalforsamlingen, hvor bestyrelsen vil konstituere sig på ny. Vi må også sige farvel til Peter Hjeds og Pia Jørgensen, der begge har meddelt at de ikke ønsker at genopstille. Begge takkes for indsatsen. Heldigvis fortsætter begge med aktiviteter i foreningen: Pia med Fuglepigerne og Peter med rovfuglene.

Der har været afholdt 6 bestyrelsesmøder i 2008, fordelt med 3 på Sølyst og 3 ude hos medlemmerne. Både stemningen til møderne og fremmødet har været godt og konstruktivt.

Tak til alle for et godt samarbejde i 2008!

Jens Bonde & Peter Lange

feb. 2009

Referat fra Generalforsamling d. 17. februar 2009 i DOF Østjylland

Referent: *Jette Lynge Jensen*

- 1) Valg af dirigent.
Ole Bøgh Vinther blev valgt.
- 2) Beretning om lokalafdelingens virke i 2008 v. afgående formand Peter Lange
Den skriftlige beretning kan ses på DOF Østjyllands hjemmeside www.dofoj.dk
- 3) Fremlæggelse af revideret årsregnskab til godkendelse v. Ole Jensen
Pga sygdom hos den valgte revisor er regnskabet efter aftale med DOFs direktør revideret af Henning Ettrup. Forsamlingen godkendte denne fremgangsmåde.
Regnskabet blev herefter godkendt af generalforsamlingen.
- 4) Fremlæggelse af budget for 2009 år til godkendelse v. Ole Jensen
Budget for 2009 blev godkendt af generalforsamlingen.
- 5) Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter:
På valg er: Morten Jenrich Hansen, Peter Hjeds, Ann Pia Jørgensen, Peter Lange, Andreas Winding. Peter Hjeds og Ann Pia Jørgensen ønsker ikke genvalg.
Suppleanter på valg : Jette Lynge Jensen, Arne Højgaard, Kurt Strebel, Henrik Søndergaard.
På generalforsamlingen valgtes følgende til bestyrelsen: Morten Jenrich Hansen, Peter Lange, Andreas Winding, Kurt Strebel, Jette Lynge Jensen.
På generalforsamlingen valgtes følgende suppleanter til bestyrelsen: Henrik Søndergaard, Arne Højgaard, Birgitte Loch Andersen, Leif Nielsen, Christian Jordansen.
- 6) Valg af revisor og revisor-suppleant.
På valg er Rita Hazell, som ikke ønsker genvalg.
John Hansen blev valgt som revisor.
Jørgen Jørgensen blev valgt som revisor-suppleant.
- 7) Valg af medlemmer til DOF's repræsentantskab.
På valg er: Bjarne Golles, Peter Hjeds, Peter Lange, Ole Jensen. Alle modtager genvalg.
På generalforsamlingen valgtes følgende medlemmer til repræsentantskabet:
formanden for DOF Østjylland, Bjarne Golles, Peter Hjeds, Ole Jensen.
Som suppleanter til DOF's repræsentantskab blev følgende valgt: Peter Lange, Ole Bøgh Vinther, Kurt Strebel, Andreas Winding, Jens Bonde Poulsen, Morten Jenrich Hansen, Jette Lynge Jensen.

Det blev på generalforsamlingen diskuteret om der kun skal være en suppleant per medlem. Bestyrelsen påpegede, at det er en fordel med mange suppleanter, så det er lettere at finde en afløser, hvis et medlem må aflyse med kort varsel.

Det blev på generalforsamlingen vedtaget, at da der ikke står noget i vedtægterne om hvor mange suppleanter der må/skal være til repræsentantskabet, så skal der på det første

bestyrelsesmøde foretages en prioritering af/over suppleanterne, således at der ved afbud vælges fra suppleantlisten i prioriteret orden.

8) Forslag fra medlemmerne.

Der var ikke indkommet forslag fra medlemmerne.

9) Eventuelt.

- Opfordring til at bedsteforældre giver deres børn og børnebørn et abonnement på DOF
- Opfordring til at møde op til Friluftsrådets møder som DOF-medlem
- Opfordring til at finde unge DOF'ere på rideskoler og andre steder, hvor børn og unge færdes i fritiden.
- Kritik af artikel i Fugle og Natur nr. 2/2009 om ?? : medlemmet mente, at i følge artiklen skal der ikke længere findes landbrug i Danmark, ikke engang økologisk landbrug. Opfordring til, at landbruget skal have betaling for at være naturforvaltere.

UDLEJES:

BOGPETERS HYTTE

Fuldmuret sommerhus til helårsbrug
beliggende midt i **Fugleværnsfondens** reservat ved **Stubbe Sø** på Djursland.

Huset ligger naturskønt i en lysning i skoven med direkte adgang til søen.
Det er på 80 m² med plads til 6 personer i to soverum.

Der er 8 km. til Ebeltoft, 6 km. til badestrand og 20 km. til Grenå.

Pris: 2600 kr. pr. uge + el.

Henv. Peter Lange, tlf.: 8695 0341 eller mail: peterlan@post6.tele.dk

Læs mere på <http://dofoj.dk/bogpetershytte/>
Kun medlemmer af DOF kan leje huset.

Anmeldelse

Af Jette Lynge Jensen

Rotter

af Jens Lodal

Natur og Museum 47. årg. Nr. 4, 2008

Udgivet af Naturhistorisk Museum, Århus

Tlf. 86 12 97 77 Fax: 86 13 08 82

E-mail: nm@nathist.dk

Online-bestilling på www.nathist.dk

36 sider, pris: 60 kr. + forsendelse

Ab. 2008 (4 hæfter): 198 kr. incl.forsendelse.

I årets fjerde hæfte fra Naturhistorisk Museum fortælles udførligt og informativt om et af Danmarks mest frygtede og hadede pattedyr ROTTEN. Der fortælles om rotterne og deres tilpasning til et liv tæt på mennesker. Rotterne ikke bare overlever i et menneskeskabt miljø, men klarer sig rigtig godt trods en ihærdig indsats for at bekæmpe dem. Her får du svar på hvorfor rotten set fra menneskets synspunkt er både frygtet, elsket, hadet og uundværlig.

Husrotten var indtil omkring år 1700 den eneste rotte i Danmark, men er i dag stort set fortrængt af den brune rotte, som menes at være indvandret til Europa fra stepperne nord for det Kaspiske Hav.

Rotten frygtes især, fordi den er smittebærer af alvorlige sygdomme til mennesker. Bedst kendt er nok pesten i middelalderen, hvor rotten menes at have haft en vis rolle som smittebærer. I nutiden er det bakterier som *Leptospira*, *Salmonella* og *Campylobacter*, som alle kan give alvorlig sygdom og hvor dødsfald sker ind i mellem.

*Den gamle Slørugle kommer med mad til de sultne unger. I dette tilfælde har den fanget en rotte.
Foto: Klaus Dichmann. (Gengrug af foto fra Søravnen 2004 nr. 4).*

Rotten betragtes af de fleste mennesker som et skadedyr på grund af dennes enestående evne til at gnave gennem hårde materialer. Rotten ødelægger for rigtig mange penge hvert år ved at gnave i alverdens ting i menneskets omgivelser som elkabler, kloakrør, isoleringsmateriale, mursten og træ. „Alt hvad der kan ridses med en kniv, kan rotter gnave i“. Rotten undersøger sine omgivelser og dermed fødeemner ved at bide i stort set alt, den møder på sin vej.

Rotten er vanskelig at bekæmpe, da den er yderst forsigtig i sit valg af nye fødeemner. Fælder og langsomt virkende gift er det mest anvendte og så har et gammelt bekæmpelsesmiddel fået renæssance: ugler. Stor hornugle har pindsvin som vigtigste byttedyr med rotten som næst vigtigste byttedyr, medens sløruglen især på de større kvæggårde lever rigtig godt af rotter. Nutidens rottegifte er et stort problem for uglerne. „En engelsk undersøgelse af dødfundne slørugler viser, at 40 % af dem indeholdt giftrester.“ udtaler Peter Hjeds fra Sløruglegruppen Østjylland. Peter Hjeds fortæller også, at en landmand med slørugler

ikke havde set rotter i laden siden han fik ynglende slørugler. Peter Hjeds mener dog ikke, at sløruglerne kan tage de voksne rotter, men at rottebestanden bliver holdt nede på et minimum, fordi uglerne tager rotteungerne. Sløruglegruppen opfordrer alle med ugler i bygninger eller omgivelser til ikke at bruge gift: uglerne er gratis i drift. Der er flere spændende ting at læse om rotter i hæftet. Emner om rotten som cirkusartist, rottens adfærd (herunder social adfærd), ynglebiologi, og spørgsmålet om hvorfor rotten har så stor succes i vores menneskeboliger og omgivelser på trods af intensiv bekæmpelse. Og det opklares, om det virkelig er sandt, at 2 rotter bliver til 1000 på et år, som tidligere tiders plakater for rottebekæmpelse hævder.

Hæftet kan absolut anbefales at læse. Uanset om man bryder sig om det eller ej, så er rotten en del af naturen, og i særdeleshed den nære natur i og omkring menneskers bolig. Og med dette hæfte får man nyttig og informativ viden.

Fuglekigger på internettet

Hermed en liste over steder på internettet, som enhver fuglekigger bør kende:

DOF: www.dof.dk

Nyheder

Foreningsstof

Den virtuelle fuglebog (med stemmer)

De bedste fuglelokaliteter

Emailservice

Lokalafdelingen: www.dofoj.dk

Nyheder

Ture og møder

Kontaktoplysninger

Emailservice

Fugleobservationer: www.dofbasen.dk

DOFs database over fugleobservationer

Se dagens obs.

Søg efter en art...

Søg efter en lokalitet...

For feltornitologerne: www.netfugl.dk

Artslister

SU-stof

Galleri (største danskbaserede fotosamling).

Generelt om fugle og natur: www.fugleognatur.dk

Artikler, nyheder, debat om dyr og planter

Aktivt forum.

Kalender

Generelt om vore ture:

Alle er velkomne på turene, tag gerne venner eller familie med. Turene er også for uøvede fuglekiggere! Turlederne fortæller velvilligt om fuglene der ses, også de almindelige arter. Bemærk at der kræves tilmelding ved nogle ture. Medbring altid kikkert, evt. fuglebog samt påklædning efter vejret – de fleste ture gennemføres uanset vejrliget. En god madpakke samt noget varmt på thermokanden er også godt. På de længerevarende ture gøres undervejs stop ved en bager eller købmand.

Bemærk at nogle ture kræver tilmelding. Dette vil altid fremgå af turbeskrivelsen. Ture der gennemføres i privatbiler er også for folk uden bil! Kontakt turlederen, som kan hjælpe med at skaffe kørelejlighed.

Hold også øje med vores hjemmeside på www.dofaarhus.dk, hvor du finder det komplette tur- og mødeprogram. Der kan eventuelt blive arrangeret flere ture og møder.

Tirsdagsmøder d. sidste tirsdag i hver af månederne sep., okt., nov., jan., feb., mar., og april. Alle finder sted på Naturcenter Sølyst, Louisevej 100, i Brabrand. Kontakt vedr. møderne: Kontaktpersonen.

Bidrag til ture og møder sendes til: Ole Jensen, Torshøjvænget 54, 8381 Hasselager. E-mail: ofj@ofj.dk senest 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november.

Fredag 1.5. *International Kampdag v. Egå Engsø*

Mødested og tid: P-pladsen ved Viengevej kl. 15 – varighed 2-3 timer.

Det er hårdt arbejde at være trækfugl. Nu har man tilbragt en lang vinter i Centralafrika, og efter en farefuld rejse op over Sahara, videre op over Middelhavet (Malta og Sicilien – hjælp!), op over Alperne, hen over Tyskland og lavt ind over Århus er man endelig nået til sit mål – Egå Engsø, hvor damerne venter i hobetal. Så er det unægtelig en skuffelse, at man skal til at slås om hunnerne med alle de andre hanner. Men det skal tinksmedene, atlingænderne og de gule vipstjerter altså, og vi kigger på, mens vi nyder fredagskaffen i det forhåbentligt skønne vejr. Medbring: Kikkert, varmt tøj, varm drikke og lidt mundgodt

Turleder: Morten DD Hansen

Arrangør: Molslaboratoriet og Naturhistorisk Museum

Søndag 3.5 *Mossø og de midtjyske søer*

Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00

Fælleskørsel til fuglerige steder ved søerne. Stederne varierer alt efter vejr og sæson. Vi anbefaler samkørsel fra Ry, for at begrænse antallet af biler, så tag 20 kr. med.

Turleder: Claus Ole Madsen, tlf. 86 96 18 04, Jens Kirkeby tlf. 86 89 19 20 eller Kurt Ærenlund Pedersen tlf. 86 94 82 09.

Arrangør: DOF Østjylland

Lørdag 9.5. Morgensang ved Øer

Mødested og tid: P-pladsen v. Øreflak kl. 5. Om morgenen.
Det har bare at være godt, når vi nu kæmper os ud af fjerene, før fanden får sko på. Men vi satser hele dynen og stiller op ved Øreflak kl. 5 for at kratluske i et par timer eller tre. Nattergalen skulle gerne være kommet, og ellers er der chance for næsten alt inden for sangfugle i det varierede landskab. Vi håber stærkt, at der har været "fald" af stenpikkere, bynkefugle og andet sjovt. Når turen er ved at være slut først på formiddagen, vurderer vi, om der er rovfugle i sigte et eller andet sted på Syddjurs. Så kan det godt blive en lang dag! Medbring: Kikkert, spandervis af kaffe samt varmt tøj.

Turleder: Morten DD Hansen
Arrangør: Molslaboratoriet og Naturhistorisk Museum

Søndag 17.5 Trækfuglenes Dag i Skanderborg Dyrehave

Mødested og tid: P-pladsen ved diskotek Oasen, Dyrehaven 5, Skanderborg kl. 05.00
På denne tidlige morgentur lytter vi til fuglekoret i Dyrehaven og ved Lillesø, måske er vi heldige at nattergalen netop er ankommet fra Afrika!
På turen fokuseres især på fuglesangen. Turen er velegnet for begyndere!

Turen varer ca. 3 timer.
Turleder: Peter Lange (8695 0341)
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 17.5. Trækfuglenes dag - ved Dragsmur

Mødested og tid: P-pladsen lige efter restaurant Galejen kl. 10 – varighed omkring tre timer.
Hvis alt går op i en højere enhed, kan Dragsmur være et forrygende sted at se trækkende rovfugle, herunder ikke mindst verdens sejeste jæger, lærkefalken, og den mest sympatiske rovfugl, hvepsevågen. Vi håber, at vejret er med os – ellers fortrækker vi til skoven ved Molslaboratoriet, hvor der bør være chance for et bredt udvalg af sangfugle.

Turleder: Morten DD Hansen
Arrangør: Molslaboratoriet og Naturhistorisk Museum

Søndag 17.5. Trækfuglenes dag – Lilleådalen ved Hinnerup

Mødested og tid: Parkeringspladsen ved Rønbækskolen i Hinnerup kl. 07.00 – varighed ca. 2-3 timer.
Solidt fodtøj er nødvendigt.

Turleder: Svend Møller Jensen
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 17.5. Trækfuglenes dag – Lading Sø

Mødested og tid: Udsigten kl. 08.00
Kør ud af Århus via Viborgvej. Kør gennem Tilst, Sabro og videre til Lading. Lige efter Lading Kirke drejes til Venstre ad grusvej med navnet "Søvejen". Efter ca 200 meter parkeres ved off. bænke og udsigtssted kaldet "Udsigten" Herfra er fin vue over Lading Sø og skove.

Turleder: Peter Hjeds
Arrangør: DOF Østjylland

Søndag 17.5. Trækfuglenes dag – i Botanisk Have, Århus

Mødested og tid: Eugen Warmings Vej ved amfiscenen. Kl. 10.00 – ca. 12.00
Vi ser på havens vandfugle og småfugle, der alle er i yngletravlhed. Vi håber, at vejret er med os, så foråret kan nydes fuldt ud. Der er chance for et bredt udvalg af sangfugle. Alle er velkommen, husk kikkert.

Turleder: Ole Bøgh Vinther
Arrangør: DOF Østjylland

Lørdag 23.5. Ekstrem hit-tur til Samsø

Mødested og tid: Se www.fugleognatur.dk senere, eller kontakt turlederen.
Månetorbist! Sidste danske fund er fra Møgelskår i 1982, og formentlig er arten for længst uddød fra Danmark. Men man kan ikke udelukke, at dette fabeldyr holder ud på en skjult hektar et sted i Nordby Bakker, og i så fald skal den findes! På denne heldagsekskursion vil vi opsøge nogle af de bedste insektlokaliteter på det nordlige Samsø. Hvis vejret er med os, skulle der være chance for rigeligt med humlerovbiller og store møggravere, og der burde også være lidt trækfugle i luften, måske en hvepsevåge eller ti? Og vi skal heller ikke glemme botanikken, som er fremragende. Det kan kun blive sjovt. Sejlplanen er endnu ikke på plads, men vi mødes på havnen i Hou til den første afgang. Eventuelle sjællandske deltagere bør overveje at tage Kalundborg - Kolby Kås i stedet. Se mere om tider mv. på kalenderen på fugleognatur.dk.

Turleder: Morten DD Hansen
Arrangør: Molslaboratoriet og Naturhistorisk Museum

Søndag 24.5. Fugletur til Gjerrild Nordstrand

Mødested og tid: P-pladsen ved Gjerrild Nordstrand, kl. 07.00 til 11.00 Vi starter med en vandretur i skoven, hvor der er mulighed for rastende fugle, og slutter med at se på fugletrækket langs kysten.

Turleder: Anders Rasmussen
Arrangør: Dansk Ornitologisk Forening & Danmarks Naturfredningsforening

Lørdag 30.5. Fugletur i Bjerregrav Mose

Mødested og tid: Kirken i Øster Bjerregrav
Læs mere på www.dofoj.dk/fuglepigerne

Arrangør: Fuglepigerne DOF Østjylland

Søndag 31.5. Nattergaletur i Favrskov Kommune

Mødested og tid: Hvor Damsbrovej krydser Lilleåen, 8382 Hinnerup kl. 7.00
Stå tidligt op på fuglenes dag op og hør fuglene i det spændende naturområde Damsbro Mose mellem Hinnerup og Søften. Nattergalen skulle være sikker.. Turen varer ca. 2½ time. Tilmelding er ikke nødvendig.

Turleder: Svend Møller Jensen, tlf.8698 6503.
Arrangør: Danmarks Naturfredningsforening i Favrskov og DOF Østjylland

- Tirsdag 2.6** **Nattergaletur til Tåstrup Sø ved Stjær**
Mødested og tid P-pladsen ved Stjær Skole, Stjærvej i Stjær kl. 20.30
Vi mødes ved Stjærskolen hvorfra vi går samlet til engen ved vestenden af Tåstrup Sø. Her indtager vi pladserne på første parket, og fuglenes aftenkor underholder os. Er vi heldige er der indtil flere nattergale!. Medbring aftenkaffen, varmt tøj og noget til at sidde på, det kan være køligt når solen går ned. Turen afsluttes kort efter solnedgang. Hvis det regner går vi i stedet en tur i området.
- Turleder Peter Lange (8695 0341)
Arrangør DOF Skanderborg og DN Skanderborg
- Lørdag 6.6.** **Bustur hovedsageligt for nye medlemmer**
Turledere: Turen er ikke færdigplanlagt – læs mere på www.dofoj.dk
Peter Lange (8695 0341) og Jens Bonde.
- Søndag 7.6.** **Mossø og de midtjyske søer**
Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00
Se nærmere under turen 3. maj
- Lørdag 20.6** **Natravnetur til Midtjylland**
Mødested og tid P-pladsen ved Klostermølle, over for Klostermøllevej 48 B kl. 18.00
Vi besøger på denne tur en række af Søhøjlandets flotteste lokaliteter; Mossø/Klosterkær, Vrads Sande og til sidst Nørlund Plantage 10 km. syd for Ikast, hvor en stor bestand af natravne forhåbenlig vil spille for os. Aftenkaffen indtages undervejs ved Vrads Sande, hvor vi ser solen gå ned. Turen afsluttes omkring midnat i Nørlund Plt. For turdeltagere uden egen bil vil der være mulighed for påstigning ved stationen i Skanderborg ca. 17.40, hvortil der er regelmæssige tog og busser fra Århus. Aftales med turleder ved tilmelding. Husk aftenkaffen.
- Tilmelding til turlederne senest d. 15.06
Turledere Peter Lange (8695 0341 / peterlange@dofoj.dk) og Lars P. Johansson
Arrangør DOF Østjylland
- Søndag 5.7.** **Mossø og de midtjyske søer**
Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00
Se nærmere under turen 3. maj
- Søndag 5.8.** **Mossø og de midtjyske søer**
Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00
Se nærmere under turen 3. maj
- Søndag 6.9.** **Mossø og de midtjyske søer**
Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00
Se nærmere under turen 3. maj

Søndag 20.9 *Bustur til Vejlerne*

Mødested og tid: Afgang fra Århus tidlig morgen, og hjemkomst sen eftermiddag. – se www.dofoj.dk for nærmere tid og sted, eller kontakt turlederen.

Turen går til Vejlerne i Hanherred, mellem Thisted og Fjerritslev, samt Vilsted sø ved Bulbjerg. Denne tur er velegnet for både øvede og uøvede ornitologer og der tages hånd om nye DOF medlemmer. Vi oplever starten af efterårstrækket sydover og ankomsten af vintergæster i et af Nordvesteuropas vigtigste yngleområde for vand- og sumpfugle. Prisen er max. kr. 150,00 per person.

Tilmelding: fredag den 21. august 2009. Tilmeldinger modtages telefonisk på tlf. 24814711 eller per E-mail til strebel@oncable.dk. Her kan også den udførlige turbeskrivelse rekvireres, som også offentliggøres medio maj på www.dofoj.dk

Turledere: Jens Bonde Poulsen og Kurt Strebel

Tirsdag 29.9. *Tirsdagsmøde*

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30

Hold øje med www.dofoj.dk for nærmere detaljer

Søndag 4.10. *Mossø og de midtjyske søer*

Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00

Se nærmere under turen 3. maj

Tirsdag 27.10. *Tirsdagsmøde*

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30

Hold øje med www.dofoj.dk for nærmere detaljer

Søndag 1.11. *Mossø og de midtjyske søer*

Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00

Se nærmere under turen 3. maj

Tirsdag 24.11. *Tirsdagsmøde*

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30

Hold øje med www.dofoj.dk for nærmere detaljer

Søndag 6.12. *Mossø og de midtjyske søer*

Mødested og tid: P-Pladsen ved Ry station kl. 9.00

Se nærmere under turen 3. maj

Tirsdag 8.12. *Julemøde*

Mødested og tid: Naturcenter Sølyst kl. 19.30

Traditionen tro holder vi denne aften det sædvanlige julemøde. Deltagerne medbringer dias, billeder, video, eller blot en god historie fra det forløbne år. Lokalbestyrelsen er vært m. gløgg, kaffe, te og jueknas. Vi vil også have en projektor til computerpræsentationer til rådighed.

Arrangør: DOF Østjylland

Se også Århus Kommunes naturvejlederes hjemmeside (findes via lokalafdelingens hjemmeside www.dofoj.dk eller hent folderen på biblioteket).

Hvem er hvem

Kontaktpersoner

Favrskov Kommune	Peter Hjeds / Svend M. Jensen, Holmelundsvej 29, Søften, 8382 Hinnerup, 86 98 65 03
Norrdjurs Kommune	Jens Bonde Poulsen
Odder Kommune	Arne Højgård
Randers Kommune	Lars Tom-Petersen, Niels Ebbesensvej 58, 8900 Randers, 86 41 81 64, larstom@proinfo.net
Samsø Kommune	Mogens Wedel-Heinen, Østerløkkevej 52, 8305 Samsø, 86 59 08 48, mowh@post.tele.dk
Silkeborg Kommune	Andreas Winding
Skanderborg Kommune	Steen Hansen, Nørskovvej 2, 8660 Skanderborg, 86 51 02 04, st_hansen@mail.tele.dk
Syddjurs Kommune	Joy Klein, Kirkevænget 2, Feldballe, 8410 Rønde, 86 36 71 60, joyklein@post.tele.dk
Århus Kommune	Morten Jenrich Hansen
Naturpolitisk Udvalg	(Fredningsudvalget) Peter Lange
DOFbasen	Peter Lange
Rapportgruppen	Flemming Holmslykke Nielsen, Humlevej 24, (Fugle i Østjylland) 8543 Hornslet, 86 97 96 91, flemming.holmslykke@mail.dk
Rovfuglegruppen	Svend Møller Jensen, Holmelundsvej 29, Søften, 8382 Hinnerup, 86 98 65 03
Sløruglegruppen	Peter Hjeds
Friluftsrådet	Ole Bøgh Vinther
Fuglepigerne	Birgitte Loch Andersen, fuglepigerne@dofoj.dk

Bestyrelsen

Jens Bonde Poulsen (formand, rep.medl.)
Hevringvej 24, Hevring
8950 Ørsted
Tlf. 51 86 02 76
jensbonde24@gmail.com

Ole Jensen (kasserer, rep.medl.)
Torshøjvænget 54, Kolt
8361 Hasselager
Tlf. 86 28 56 14
ofj@ofj.dk

Jette Lynge Jensen (næstformand, rep. supl.)
Damsbrovej 25 B, 1.
Norring, 8382 Hinnerup
Tlf. 25 56 33 28
Jette.Lynge.Jensen@jyskebank.dk

Morten Jenrich Hansen (næstform., rep. supl.)
Klokkeskovvej 17 H
8260 Viby J.
Tlf. 24 25 28 09
m.jenrichhansen@oncable.dk

Bjarne Golles (rep. mdl.)
Louisevej 100
8220 Brabrand
Tlf. 86 25 04 43
bg@aarhus.dk

Peter Lange (rep. supl.)
Tujavej 16, Stjær
8464 Galten
Tlf. 86 95 03 41
peterlange@dofoj.dk

Steen Gert Larsen
Grøfthøjparken 161, 10. mf.
8260 Viby J
Tlf. 31 95 50 05
steengertlarsen@dofoj.dk

Kurt Strebel (rep. supl.)
Åkrogs Strandvej 37 A
8240 Risskov
Tlf. 86 17 11 40
strebel@oncable.dk

Andreas Winding (rep. supl.)
Bogfinkevej 2
8654 Bryrup
Tlf. 21 78 13 70
8654awm@gmail.com

Henrik Søndergaard (supl.)
Svalevej 11, Hadbjerg
8370 Hadsten
Tlf. 86 91 40 36
pluvialis@mail.dk

Arne Højgård (supl.)
Nyvej 1 A
8340 Malling
Tlf. 86 93 03 25 / 72 27 54 65
ARHO@fvst.dk

Christian Jordansen (supl.)
Tornebakken 75
8240 Risskov
Tlf. 86 21 33 50
christian@jordansen.dk

Leif T. Nielsen (supl.)
Byagervej 62 A
8330 Beder
Tlf. 22 77 55 35
leiftn@post12.tele.dk

Birgitte Loch Andersen (supl.)
Kalkærparken 98
8270 Højbjerg
Tlf. 22 83 64 78
b.lochtandersen@gmail.com

Øvrige

Peter Hjeds (rep. mdl.)
Båstrupvej 16, Foldby
8382 Hinnerup
Tlf. 86 49 63 08
peterhjeds@hotmail.com

Ole Bøgh Vinther (rep. supl.)
F.G.E. Rostrups Vej 16
8000 Århus C
Tlf. 86 76 08 80
obv@webspeed.dk

Revisor

John Hansen
Vandbækvej 17, Uggelhuse
8900 Randers
Tlf. 86 49 60 78
vandbaekvej17@sol.dk

Revisorsuppleant
Jørgen Jørgensen
Tornhøjvej 1, Koed
8560 Kolind
pia@koeds.net

Returadresse: Jens Bonde Poulsen Hevringvej 24, Hevring, 8950 Ørsted

